

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี ฝ่ายบริหารทั่วไป โทร ๐-๔๒๑๑ ๐๙๕๖ - ๘
ที่ บพ ๑๗๙๐/๒๕๖๔ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง คู่มือส่งเสริมคุณธรรม

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี

ด้วยฝ่ายบริหารทั่วไป ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือส่งเสริมคุณธรรม ให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรม

เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ฝ่ายบริหารทั่วไป จึงได้จัดทำคู่มือส่งเสริมคุณธรรม ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นควรแจ้งเวียนคู่มือดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี รับทราบและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบฝ่ายบริหารทั่วไปจักได้ดำเนินการแจ้งเวียนต่อไป

(นางศุภรดา เนืองศิริ)
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

เห็นชอบ

(นางสาวบันฑิตา คล้ายเจริญ)

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี

คู่มือ

ส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมในการทำงาน

ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี

บทนำ

การมีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต และแสดงออกในการประพฤติปฏิบัติ เช่น การมีวินัยในตนเองการยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต การหลีกเลี่ยงอบายมุขและสิ่งเสพติด รวมถึงการมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและสังคมถือเป็นคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นปัจจัยสำคัญของบุคลากรภาครัฐตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช ๒๕๕๖ และนโยบายรัฐบาล รวมถึงกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดให้บุคลากรภาครัฐจะต้องปฏิบัติงานของแผ่นดินนั้น โดยเป้าหมายสูงสุดคือ “ประโยชน์สุขของประชาชน” ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานในวันข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ความว่า "ข้าราชการไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด ระดับไหน มีหน้าที่อย่างไร ล้วนมีส่วนสำคัญอยู่ในงานของแผ่นดินทั้งสิ้น ทุกคนจึงต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยอุดมคติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังให้การทุกอย่างในหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องเที่ยงตรงด้วยความระสีร์สุตัวอยู่เสมอว่า การปฏิบัติตัว ปฏิบัติงานของตนมีผลเกี่ยวเนื่องถึงทุกข์ประชาชนตลอดจนความเจริญขึ้น หรือเสื่อมลงของประเทศชาติ"

แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรม ของข้าราชการและบุคลากรสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี

ด้านคุณธรรม

ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี ต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็วโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยต้องวางตน ดังนี้

๑. อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วยจะต้องไม่ทำให้งานในหน้าที่เสียหาย

๒. ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างอื่น ไม่ก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

๓. การใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องกระทำด้วยความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ ตามวิชาชีพ ตรงไปตรงมาปราศจากอคติส่วนตน ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

๔. เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

๕. เมื่อมีการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน ต้องไม่ขัดขวาง ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนในการตรวจสอบ โดยให้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

๖. ไม่สั่งการข้าราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่ง เพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

ด้านจริยธรรม

ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี ต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรมโดยต้องวางตน ดังนี้

๑. ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรมโปร่งใส และตรวจสอบได้ ถ้าตัดสินใจและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ถ้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ถ้าเปิดเผยหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เสียสละมีจิตสาธารณะ สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเวลาและสถานการณ์ คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มในการใช้ทรัพยากรของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว ดำรงตนเป็นแบบอย่างด้วยการเป็นข้าราชการที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ พึงปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน

และไม่กระทำการเลี้ยงประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของตนอาจขัดประมวลจริยธรรมข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกเจ้าหน้าที่นั้นต้องไม่กระทำการดังกล่าวหรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นๆ ขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างจะกระทำการนั้นมิได้

๒. เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมทั้งพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมต้องรายงานต่อปลัดกระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

๓. ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับค่าตอบแทนในนิติบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมในกรณีที่มีการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

๔. ในกรณีที่ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมและพบว่ามี การกระทำซึ่งมีลักษณะตาม ข้อ ๒ (ด้านจริยธรรม) หรือมีการเสนอเรื่อง ซึ่งมีลักษณะตาม ข้อ ๒ ดังกล่าวผ่านตน ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ผู้นั้น มีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้นแล้วแต่กรณี

ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุตรธานี ต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนโดยต้องวางตน ดังนี้

๑. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น ๆ หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะความชอบหรือความชัง

๒. ไม่ใช่เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นเสียแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

๓. ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

๔. ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ด้านผลประโยชน์ทับซ้อนโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่

ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุดรธานี ต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยต้องวางตน ดังนี้

๑. ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับหรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณี หรือให้แก่บุคคลทั่วไป

๒. ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ

๓. ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ด้านกฎหมาย

ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๘ อุดรธานี ต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมาโดยต้องวางตน ดังนี้

๑. ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ขอบด้วยกฎหมาย ในกรณีมีข้อสงสัยหรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ขอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว

๒. ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต้องทำการทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

๓. ไม่กระทำการที่เป็นการเลียงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว

๔. ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สินสิทธิหรือประโยชน์อื่นใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเลียงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สินของตน

๕. เมื่อทราบว่ามี การละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

การส่งเสริมค่านิยมในการปฏิบัติราชการ

ของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐค่านิยมสร้างสรรค์ของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเป็นคุณธรรมประจำใจที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงยึดถือเพื่อให้การปฏิบัติงานภาครัฐบังเกิดผลตามแนวทางของการบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งสร้างคุณประโยชน์สูงสุดให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

๑. กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๒. ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ

๓. โปร่งใส ตรวจสอบได้

๔. ไม่เลือกปฏิบัติ

๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง (Moral Courage)

- ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม
- เสียสละ
- ยึดหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ
- ไม่โอนอ่อนตามอิทธิพลใด ๆ

ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ (Integrity and Responsibility)

- ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา
- แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
- มีความรับผิดชอบต่อประชาชน ต่อผลการปฏิบัติงานขององค์กร และต่อการพัฒนาปรับปรุง

ระบบราชการ

โปร่งใส ตรวจสอบได้ (Transparency and Accountability)

- ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส
- มีวิธีการให้ประชาชนตรวจสอบได้
- เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขตของกฎหมาย

ไม่เลือกปฏิบัติ (Nondiscrimination)

- บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเน้นความสะดวกรวดเร็ว ประหยัด และถูกต้อง
- ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความมีน้ำใจ เมตตา เอื้อเฟื้อ

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (Result Orientation)

- ทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด เกิดผลดีแก่หน่วยงานและส่วนรวม
- ใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่าเสมือนหนึ่งการใช้ทรัพยากรของตนเอง
- เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลลัพธ์และค่าใช้จ่าย

แนวทางการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ

ตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๑. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เราเกิดมาบนผืนแผ่นดินไทยที่อุดมสมบูรณ์และมั่งคั่งอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่อุทิศให้แก่ประชาชนอันเป็นที่รักมีศาสนาพุทธซึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และมีธงชาติที่ป่าวประกาศถึงสัญชาติของเรา

๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวมการที่เราเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยของเราให้เข้ากับคนอื่นหรือทัศนคติไปในทางที่ดีนั้นจะทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เข้าใจสิ่งต่างๆ ในแต่ละมุมมอง ซึ่งจะทำให้ข้อขัดแย้งและปัญหายุติลง

๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ บุญคุณของบุพการีนั้นใหญ่หลวงนัก รวมถึงผู้ปกครองและคุณครูบาอาจารย์ที่ให้การศึกษาดังแต่เล็กจนโต ซึ่งจะทำให้เราเติบโตใหญ่เป็นคนที่ดีในสังคม ดังนั้น เราควรตอบแทนบุญคุณของทุกท่านโดยประพฤติตัวเป็นคนดี เช่น การเคารพหรือปฏิบัติตามกฎระเบียบที่มีอยู่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่างๆ และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อมการดำรงชีวิตประจำวันนั้น จำเป็นต้องใช้ความรู้ที่อยู่ตลอดเวลา ปัจจุบันโลกเปลี่ยนไปอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้น การใฝ่หาความรู้เพื่อให้ทันกับโลกภายนอกที่หมุนอยู่ตลอดเวลา จึงมีความสำคัญยิ่ง

๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม ประชาชนชาวไทยต้องภาคภูมิใจกับประเพณี ศิลปะอันงดงามและวัฒนธรรมดั้งเดิม ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกกาลโถมเข้ามาและมีอิทธิพลครอบงำ ส่งผลทำให้ประเพณีอันงดงามนั้นถดถอยลง ด้วยเหตุนี้เราควรที่จะเป็นต้นแบบในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมของชาติไทย

๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน การที่เราให้โดยไม่หวังผลตอบแทนนั้นเป็นสิ่งที่ประเสริฐการทำสิ่งต่างๆ ด้วยความหวังดี ถึงแม้ว่าผลลัพธ์ที่เราจะได้คือความสุขเพียงเล็กน้อย แต่เราก็จะได้มิตรสัมพันธ์ที่ดี

๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ถูกต้องการเป็นประชาธิปไตยนั้นมาจากกระบวนการบริหารอำนาจรัฐจากเสียงข้างมากของพลเมือง การตระหนักและเข้าใจเกี่ยวกับหลักดังกล่าวจะทำให้สังคมเกิดความสงบสุข

๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ ทุกวันนี้เรามักจะเห็นผู้คนแตกแยกหรือไม่ให้ความเคารพกันและกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่ไม่มีระเบียบในสังคม ดังนั้น จุดเริ่มต้นจะต้องมาจากตัวเรา การยึดมั่นในระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย และเคารพผู้ใหญ่ และสิ่งเหล่านี้จะเป็นต้นแบบให้อีกหลายๆคนเพื่อที่จะทำให้สังคมไทยนั้นเจริญ

๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสดีเป็นสิ่งที่เราควรตระหนักอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้ทำสิ่งหนึ่งให้ดีที่สุด รวมถึงการคิดทบทวนให้รอบคอบ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ผลลัพธ์ที่ได้ย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จ

๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจ่าย จำหน่ายและพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดีการดำรงชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ควรตระหนักอยู่ตลอดเวลาตั้งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย โดยให้ยึดหลัก ๓ ห่วง + ๒ เงื่อนไข (พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี + ความรู้และคุณธรรม)

๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่าง ๆ หรือกิเลส มีความละเอียด เกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา การมีร่างกายและจิตใจอันเข้มแข็งและแน่วแน่ ย่อมทำให้สามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดีได้ รวมไปถึงการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ย่อมทำให้บุคคลนั้นเป็นคนดี ส่งผลให้ประเทศชาติพัฒนาไปสู่สังคมที่น่าอยู่

๑๒. คำนี้ถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ในการดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น จะต้องยึดหลักผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ มิใช่เพื่อส่วนตนแต่เพียงผู้เดียว

คุณธรรม ๙ ประการ ตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๑. ความ پاکเพียรอดทน

ความเพียรที่ถูกต้องเป็นธรรมและพึงประสงค์นั้น คือ ความเพียรที่จำกัดความเสื่อมให้หมดไปและระวังป้องกันมิให้เกิดขึ้นใหม่อย่างหนึ่ง กับความเพียรที่จะสร้างคุณความดีความเจริญให้เกิดขึ้นและระวังรักษา มิให้เสื่อมสลายไปอย่างหนึ่ง ความเพียรทั้งสองประการนี้เป็นอุปการะอย่างสำคัญแก่การปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน ถ้าทุกคนในชาติจะได้ตั้งตนตั้งอยู่ในความเพียรดังกล่าว ประโยชน์และความสุขที่จะบังเกิดขึ้น พร้อมทั้งแก่ส่วนตัวและส่วนรวม ประเทศชาติของเราก็จะสามารถรักษาความเป็นปรกติมั่นคงพร้อมกับพัฒนาให้เจริญรุดหน้าไปได้ดังปรารถนา (พระราชดำรัส พระราชทานในวโรกาสเสด็จออกมหาสมาคม เนื่องในงานพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ณ ท้องสนามหลวงวันอาทิตย์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙)

๒. การเสริมสร้างคนดี

ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความเป็นปรกติสุขเรียบร้อยจึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากอยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้ (พระบรมราโชวาท พระราชทานในงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๒)

๓. การรู้จักสามัคคี

สามัคคี ก็คือการเห็นแก่บ้านเมืองและช่วยกันทุกวิถีทางเพื่อที่จะสร้างบ้านเมืองให้เข้มแข็ง ด้วยการเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันและกันและทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ต้องส่งเสริมงานของกันและกันและไม่ทำลายงานของกันและกัน มีเรื่องอะไรให้พูดปรองดองกัน อย่าเรื่องใครเรื่องมัน และทำงานก็ทำอย่างตรงไปตรงมานี้ถึงประโยชน์ส่วนรวม (พระบรมราโชวาท พระราชทานในพิธีประดับยศตำรวจชั้นนายพล ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๙)

๔. การมีน้ำใจ

สังคมใดก็ตาม ถ้ามีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน ด้วยความมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน สังคมนั้นย่อมเต็มไปด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ มีความร่มเย็นเป็นสุข น่าอยู่ (พระราชดำรัส พระราชทานเพื่ออัญเชิญธงพิมพ์ในนิตยสารที่ระลึกครบ ๓๖ ปี ของสโมสรไลออนส์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๘)

๕. การใฝ่ประหยัด

ในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นเริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือ การมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัด ระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา (พระบรมราโชวาทพระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๙)

๖. ความซื่อสัตย์สุจริต

การที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น นอกจากความรู้และความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้ประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และการตั้งตนไว้ในทางที่ชอบที่ควรสมเกียรติด้วย (พระบรมราโชวาทพระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๙๙)

๗. เศรษฐกิจพอเพียง

ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ปฏิธานจุดมุ่งหมายในแง่นี้ในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกินไม่ใช่รุ่งเรืองอย่างยอด ช่วยกันรักษาส่วนรวม ให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขอย้ำ พอสมควร พออยู่ พอกินมีความสงบ (พระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะผู้แทน สมาคมองค์การเกี่ยวกับศาสนา ครู นักเรียน โรงเรียนต่างๆ นักศึกษา มหาวิทยาลัยในโอกาสเฝ้าทูลละอองธุลี พระบาทถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย วันพุธที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

๘. การเรียงร้อยไมตรี

ความพร้อมเพรียงกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ที่ทุกคนทุกฝ่ายแสดงให้เห็น ทำให้ข้าพเจ้าระลึกถึง คุณธรรมข้อหนึ่งที่อุปถัมภ์และผูกพันคนไทยให้ร่วมกันเป็นเอกภาพ สามารถบำรุงรักษาชาติให้มั่นคงเป็นอิสระ ยั่งยืนมาช้านาน คุณธรรมข้อนั้นคือ ไมตรี ความมีเมตตาหวังดี ให้อภัยแก่กัน ผู้ที่มีไมตรีต่อกันจะคิดอะไรก็คิด ในทางสร้างสรรค์คิดเป็นประโยชน์เกื้อกูลกัน จะพูดอะไรก็ใช้เหตุผลเจรจากัน คือความเข้าอกเข้าใจกัน จะทำอะไรก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยความมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน (พระราชดำรัส พระราชทานในวโรกาส เสด็จฯ ออกมหาเถรสมาคม ณ สี่หับขจร พระที่นั่งอนันตสมาคม วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒)

๙. ความหวังดีมีเมตตา

พระพุทธศาสนา ถึงแม้ปัจจุบันนี้จะมีหลายนิกาย แต่ก็ยึดหลักธรรมอันเป็นแก่นแท้อย่างเดียวกัน คือ ถือว่าธรรมทั้งหลายทั้งสิ้นเกิดแต่เหตุ เมื่อมีเหตุก็ต้องมีผลเมื่อสิ้นเหตุ ผลก็บังเกิดขึ้นไม่ได้ไม่มีสิ่งใดที่อยู่เหนือเหตุและผล นอกจากนั้น ยังต่างถือว่าการแผ่เมตตาสงเคราะห์ อนุเคราะห์เกื้อหนุนกัน เป็นกรณีก็สำคัญในการจรโลงความสงบสุขของชาวโลก ดังนั้น ถ้าท่านทั้งปวงพร้อมกันปฏิบัติตัวปฏิบัติหน้าที่ ให้ตรงตามหลักธรรมทั้งปวง ด้วยความเมตตาเพื่อแผ่แก่คนทุกคน ก็จะเป็นเครื่องชักนำให้คนทั้งหลายมีโอกาสพิจารณาความจริงตามเหตุผลมากยิ่งขึ้นและเกิดความสงบสุข ปกแผ่กว้างขวางยิ่งขึ้นไปในโลก (พระราชดำรัส พระราชทานเพื่ออัญเชิญไปอ่านในงานวันฉลอง ๒๕ ปี ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ณ สำนักงานใหญ่กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙) หลักธรรมคำสอนของพระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) การงานคือการปฏิบัติธรรม อันการงาน คือคุณค่า ของมนุษย์ของมีเกียรติ สูงสุด อย่าสงสัยถ้าสนุก ด้วย การงาน เบิกบานใจไม่เท่าไร ได้รู้ธรรม ฐาซึ่งจริง เพราะการงาน เป็นตัวการ ประพฤติธรรมกุศลกรรม กล่าวปามา มีค่ายิ่งถ้าจะเปรียบ ก็เปรียบคน ฉลาดยิ่ง นิดเดียววิ้ง เกือบคน หลายพมา คือการงาน นั้นต้องทำ ด้วยสติมีสมาธิ ขันติ มีอุตสาหมีสัจจะ มีทมะ มีปัญญามีศรัทธา และกล้าหาญ รักงานจริง

อิทธิบาท ๔ กับการทำงาน

๑. ฉันทะ คือ ความรักงาน-พอใจกับงานที่ทำอยู่
๒. วิริยะ คือ ขยันหมั่นเพียรกับงาน
๓. จิตตะ คือ ความเอาใจใส่รับผิดชอบงาน
๔. วิมังสา คือ การพินิจพิเคราะห์ หรือ ความเข้าใจทำ

ฉันทะ : ความรักงาน-พอใจกับงานที่ทำอยู่อันดับแรกต้องสำรวจตนเองว่า มีความชอบหรือศรัทธางานด้านใดแล้วมุ่งไปในเส้นทางนั้น อาจเริ่มต้นง่าย ๆ ด้วยการตั้งคำถามกับตัวเอง ฉันทะทำงานเพื่ออะไร ฉันทะมีความสุขหรือไม่หากงานที่ทำอยู่ไม่ใช่งานที่รักเสียทีเดียว เพื่อเราจะได้มีเวลาค้นหาและปรับเปลี่ยนตัวเองหรือปรับศรัทธาของตัวเองให้เข้ากับงานที่ทำอยู่

วิริยะ : ขยันหมั่นเพียรกับงานที่มี งานทุกอย่างจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความขยันหมั่นเพียรความวิริยะจึงเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่จะนำคุณไปสู่ความสำเร็จได้ยิ่งคุณขยันเท่าไรผลตอบแทนที่คุณจะได้รับมันก็มีมากเท่านั้น ที่สำคัญความวิริยะจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยความรักในงานจากฉันทะนั้นเอง และความวิริยะไม่ใช่การทำงานแบบเอาเป็นเอาตาย แต่เป็นการหมั่นฝึกฝนตนเองต่างหาก

จิตตะ : เอาใจใส่รับผิดชอบกับงานที่ทำจิตใจที่จดจ่อกับงานล้วนเกิดผลดีต่องานที่ทำ จิตตะเป็นธรรมชาติแสดงถึงสติ ความรอบคอบและความรับผิดชอบที่จะตามมาซึ่งในสังคมการทำงานปัจจุบันนี้ มุ่งเน้นแย่งชิงตำแหน่งกัน และขัดขาน จนลืมนึกไปว่างานที่ตนเองต้องรับผิดชอบนั้นคือสิ่งใดกันแน่ จิตตะจึงมีความสำคัญในการทำงานโดยไม่วอกแวกออกไปนอกเส้นทางนอกทาง ดังนั้นเมื่อคุณมีทั้งฉันทะและวิริยะแล้ว จิตตะจะเป็นเสมือนรั้วของเส้นทางที่ไม่ให้ไขว้เขวออกนอกทางสู่ความสำเร็จได้

วิมังสา : การพินิจพิเคราะห์และใช้ปัญญาตรวจสอบงานสุดยอดของวิธีทำงานให้สำเร็จอยู่ในอิทธิบาทข้อสุดท้ายนี้วิมังสา แปลว่า การพินิจพิเคราะห์ หมายความว่า ทำงานด้วยปัญญาด้วยสมองคิด ไม่ใช่สักแต่ว่าทำคนเราแม้จะรักงานแค่ไหน บากบั่นเพียงใด หรือเอาใจจดจ่ออยู่ตลอดเวลา แต่ถ้าขาดการใช้ปัญญาพิจารณางานด้วยแล้ว ผลที่สุดงานก็คั่งค้างและผิดพลาดจนได้ศิลปะการทำงานให้มีความสุข พระมหาภูติชัย วชิรเมธี หัวข้อทำงานอย่างไรให้มีความสุขเป็นหัวข้อ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

๑. ทำงานที่ใจรัก เพราะถ้าเราทำงานที่ใจรักทุก ๆ วัน จะเป็นวันแห่งความสุข เราไม่ต้องรอว่าความสุขจะมาถึงเราวันเสาร์-อาทิตย์แต่ทุกวันที่เราทำงานจะเป็นวันแห่งความสุขของเราเพราะว่าเราทำด้วยความรัก

๒. ทำงานทุกชิ้นให้เต็มที่ให้ดีเพราะเมื่อเราสร้างงาน งานจะย้อนกลับมาสร้างคน งานคือเวทีแสดงออกซึ่งศักยภาพในการทำงานของเราทุกครั้งที่เราทำงานให้เต็มที่และทำอย่างดีที่สุดคนก็จะเห็นคุณค่าของเรา ว่ามีมากน้อยเพียงไร ดังนั้น เมื่อเราตั้งใจสร้างงาน งาน ๑ ชิ้น ก็จะย้อนกลับมาสร้างคน

๓. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เพราะเมื่อเราทำงานด้วยความสุจริตก็ไม่ต้องมานั่งระแวงภัยที่จะตามมาในอนาคตซึ่งเกิดจากการตามจับผิด โดยหน่วยงานของทางการต่าง ๆ ถ้าเราทำวันนี้ให้ถูกต้องก็ไม่ต้องนั่งกังวลว่าวันวานมันจะผิด

๔. เป็นนักประสานสืบทอด อย่างมีวามแต่ทำงานจนหลงลืมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ไม่มีใครเก่งอยู่ได้คนเดียวแท้ที่จริงเราจะต้องอาศัยผู้ร่วมงานจากทุกฝ่ายอยู่เสมอ ดังนั้นอย่างมีวามแต่ทำงานแต่จงงทำคนเดียว เพื่อก่อให้เกิดสภาวะงานก็สำเร็จ ชีวิตก็รื่นรมย์ คนก็สำราญ งานก็สำเร็จ ใครทำงานได้อย่างนี้ คน ๆ นั้นจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน กล่าวได้ว่างานก็สำเร็จชีวิตก็รื่นรมย์